
RESEARCH OF MASTERS AND POSTGRADUATE STUDENTS

<https://doi.org/10.17721/2522-1272.2023.82.8>

UDC [070+001.92]:378.14

Popular Science Journalism as an Element of Educational Programs

Roksolana Kravchenko

<https://orcid.org/0000-0001-9063-4282>

*Postgraduate Student, Educational and Scientific Institute of Journalism, Taras Shevchenko National University of Kyiv
36/1 Illienka St., Kyiv, 04119, Ukraine*

Corresponding author's e-mail address: lisovskalana@gmail.com

ABSTRACT

The popular science journalism is an almost unfilled niche in the Ukrainian media space. At the same time, it is a very important element of public life. This type of content helps a consumer not only to develop oneself comprehensively, but also raises the image of the country on the world stage as a technologically advanced one that engages its citizens in education and science development. And in wartime, it is also a way to distract from the war news and to normalize the psychological state. For the further development of popular science journalism, it is higher education institutions that should train highly qualified personnel to fill this niche in the Ukrainian media space. The **objective** of this study is to characterize the state of the curriculum “Popular Science Journalism” in the Ukrainian higher education institutions. The **method** used in the study was content analysis of educational and professional programs. All 39 higher education institutions that have a specialty 061 “Journalism” were surveyed. **Results:** out of 39 higher education institutions, the curriculum “Popular Science Journalism” or a related subject is available in 9 institutions, while 26 higher education institutions do not have it. It was not possible to find out information about 4 more institutions. Among the institutions that have such a curriculum, 7 ones offer it as an elective subject, and only 2 ones offer it as a compulsory subject. One institution has such elective subjects at both the Bachelor’s and Master’s degrees. **Conclusion.** The Ukrainian higher education institutions lack the curriculum “Popular Science Journalism” or a related subject, and therefore the students actually do not have the ability to realize whether they would like to develop this niche.

KEYWORDS: popular science journalism; educational program; war; students; image.

Науково-популярна журналістика як елемент освітніх програм

Кравченко Роксолана Ігорівна, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Навчально-науковий інститут журналістики, аспірант, <https://orcid.org/0000-0001-9063-4282>

Резюме

Науково-популярна журналістика – це майже незаповнена ніша в сучасному українському медіапросторі. Проте це дуже важливий елемент суспільного життя. Такий контент допомагає споживачеві всебічно розвиватися, а також покращує імідж країни на світовій арені як технологічно розвиненої і такої, яка залучає своїх громадян до розвитку освіти та науки. А в реаліях воєнного часу – це також один із способів відволіктися від новин про війну та нормалізувати психологічний стан. Для подальшого розвитку науково-популярної журналістики відповідні вищі заклади освіти мають готувати висококваліфіковані кадри, щоб заповнити цю нішу в українському медіапросторі. **Мета** цього дослідження – охарактеризувати стан навчальної програми «Науково-популярна журналістика» в українських закладах вищої освіти (ЗВО). **Методом** виступив контент-аналіз освітньо-професійних програм. Опрацьовано дані з усіх 39 ЗВО, які мають спеціальність 061 «Журналістика». **Результати:** з 39 ЗВО навчальний курс «Науково-популярна журналістика» або суміжний з ним предмет є в 9 навчальних закладах, а в 26-ти такого курсу немає. Щодо 4-х ЗВО інформацію з'ясувати не вдалося. Серед закладів, які мають такий курс, у 7-ми – це предмет за вибором, і лише у 2-х – обов'язковий предмет. Один заклад має такі предмети за вибором і на ступені бакалавр, і на ступені магістр. **Висновок.** В українських ЗВО відчувається брак курсу «Науково-популярна журналістика» або суміжного з ним предмета, а отже, у студентів фактично немає змоги усвідомити, чи хотіли б вони розвивати цю нішу.

Ключові слова: науково-популярна журналістика; освітня програма; війна; студенти; імідж.

1. Вступ

Відносини між наукою і громадськістю – або ж більш конкретно – між науково-популярною журналістикою і громадськістю можна охарактеризувати такими епітетами як «далекі», «холодні», «напружені». Згідно з дослідженням Інституту масової інформації, у 2020-му році середній показник новин про науку в українських онлайн-медіа становив лише 1,3%.

Найбільшу кількість матеріалів про науку було зафіксовано на сайті Суспільного – 4%, друге місце посів «Обозреватель» – 3,8%, а на третьому «Дзеркало тижня» – 2,8% [1]. З часу повномасштабного вторгнення Росії в Україну такий моніторинг не проводився. Попри це, науково-популярна журналістика має значний вплив і посідає досить вагоме місце у світі як елемент просвіти, а також престижу телеканалу і самої країни. Наукові та

науково-популярні телепрограми мають досить високі рейтинги переглядів у розвинених країнах. За даними дослідження Pew Research Center, приміром, у США 81% опитаних дивляться телепрограми, пов'язані з наукою, наукову фантастику переглядають 49% респондентів. А в Сполученому Королівстві у 2021 р. найпопулярнішим за кількістю переглядів проектом стала науково-популярна програма «Blue Planet» («Блакитна планета»), її подивилося 67% опитаних британців [2].

У реаліях воєнного часу науково-популярна журналістика також займає важливе місце. Одне з досліджень 2022 р. показало, що українцям часом потрібно відволікатися від новин про війну, щоб психологічно відновлюватися. Результати опитування аудиторії показали, що з 460 респондентів майже 65% використовували науково-популярний чи розважальний контент, щоб відволіктися від війни [3].

Та попри такі показники, нині в українському медіапросторі не відбувається стрибка розвитку науково-популярного контенту. Однією з причин є брак відповідних освітніх програм і незацікавленість самих журналістів опановувати нішу науково-популярної журналістики.

Необхідно розуміти, що науково-популярна журналістика – це також частина освітньої моделі суспільства. Завдяки правильній популяризації, фінансуванню та виробничій концепції можна помітно модернізувати навчальні плани у вищій освіті.

У стратегії МОН України розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 рр. ідеться: «Стратегічні та операційні цілі щодо проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень як основи якісної вищої освіти та популяризації науки, а також відповідні завдання, спрямовані на забезпечення інтеграції України до Європейського дослідницького простору та узгоджуються з пріоритетами дорожньої карти інтеграції науково-інноваційної системи України до європейського дослідницького простору, затвердженої наказом МОН від 10 лютого 2021 р. № 167» [4, с.3].

Задля швидшої інтеграції України до Європейського дослідницького простору українським МЕДІА необхідно популяризувати науковий контент, щоб заохочувати нову генерацію розвивати наукову сферу.

Щоб збалансувати соціальне замовлення на науково-популярний контент, закладам вищої освіти України необхідно впроваджувати в навчальні програми такий предмет як «Науково-популярна журналістика». Це може бути навіть не частина обов'язкової програми, а предмет за вибором.

Мета цього дослідження – визначити наявність в освітньо-професійних програмах (ОПП) закладів вищої освіти України такого предмета як «Науково-популярна журналістика» або суміжного з ним курсу.

2. Теоретичне підґрунтя

Науковці Х. Тутен та Л. Темесварі в роботі «Науково-популярна журналістика: сприяння навчанню через рецензування та повідомлення наукових новин» описують навчальний курс для студентів. Вони підкреслили, що «курс наукової журналістики, в якому студенти досліджують актуальні наукові теми і пишуть статті для публічного поширення, сприяє навчанню студентів у цікавій формі у цікавий спосіб, водночас навчаючи їх критично важливих комунікативних навичок» [5, с.47]. Автори стверджують, що студенти, отримуючи доступ до первинної наукової літератури самостійно або в співпраці з одногрупниками, набувають навичок, необхідних для майбутньої кар'єри. Серед навичок вказуються здатність до пошуку інформації, вміння точно інтерпретувати та передавати наукові результати, заострення критичного мислення, а також вміння самостійно вчитися практичного письма.

А в статті К. Халлоуелл та М. Холланд «Журналістика як шлях до наукової грамотності» було продемонстровано зростання наукової грамотності студентів після включення журналістських завдань у природничі курси [6].

Дослідженням щодо незаповненості певних ніш у ЗМІ займаються Л. Городенко та П. Катеринич. Вони вказують, що освітня журналістика в Україні опинилася на межі кризи професіоналізму. Проблемою є те, що висвітлення тем середньої і вищої освіти, науки чи інклюзії є недостатнім. Автори також вказують на проблему відсутності програм підготовки освітнього журналіста [7]. У іншій статті «Освітньо-медійна співпраця під час пандемії Covid-19» П. Катеринич вказує на важливість трансформації української освіти в дистанційний формат. Починаючи з 2020 р., це було важливо в контексті пандемії Covid-19, нині ця тема не менш актуальна, оскільки через російські бомбардування школярі і студенти змушені навчатися онлайн [8]. Автор вказує, що попри поширене визначення інфотеймінту як явища медіакультури, медіаканали активно використовують технології едьютеймінту, інформуючи в адаптивних онлайн-форматах, покликаних підвищити інтелектуальний рівень молодого покоління. Також наводить приклад, що в Албанії МЕ-ДА знаходять нові підходи до залучення молоді аудиторії, чергуючи онлайн-уроки з трансляцією популярних фільмів чи музичними паузами. Такий концепт можна запозичити і для навчання журналістів у науково-популярній сфері. Завдяки інтертеймінту навчання стане більш динамічним, а зацікавленість студентів долучатися до курсу вивчення «Науково-популярної журналістики» зросте.

В Україні науково-популярне телебачення хоча й має вдячну аудиторію, втім не може вважатися достатньо рейтинговим на медіаринку. Науковці дослідили зацікавленість української аудиторії в науково-популярних програмах. Майже три чверті опитаних (73%) зазначили, що вмикали б телеканали частіше, якби в ефірі цих каналів був присутній контент наукового та освітнього спрямування. 25,6% опитаних відзначили, що на українському телебаченні не вистачає програм наукового спрямування, така ж сама кількість респондентів (25,6%) скаржаться на брак освітніх програм [9]. Це дослідження було проведене до повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Вже на початку великої війни проведено опитування громадян України. З 460 респондентів 298 (64,8%) вказали, що використовували науково-популярний чи розважальний контент, для того, щоб відволікти увагу від постійних повідомлень про обстріли. Серед тих, хто відповів ствердно, 27,5% віддають перевагу науково-популярним програмам, 37,2% дивляться розважальний контент, а 35,3% дивляться обидва [3].

Німецький вчений Г. П. Петерс також досліджував нішу науково-популярного контенту у медіа. У 2005 р. він провів опитування 1354 дослідників зі Сполучених Штатів, Японії, Німеччини, Сполученого Королівства та Франції. А у 2011 р. він опитав 1600 німецьких дослідників щодо їхньої комунікації зі медіа і присутності в медіа. У своїй статті «Розрив між наукою та медіа: науковці як публічні комунікатори», описуючи дані дослідження, він стверджує, що більшість науковців вважають важливою присутність у ЗМІ [10]. Проте автор вказує, що і зараз відчувається великий розрив між науковцями та медіа. Науковці і досі не орієнтовані на громадськість і публічну комунікацію.

3. Методи дослідження

Обрання контент-аналізу як основного дослідницького методу дало змогу проаналізувати стан розвитку навчального предмета «Науково-популярна журналістика» у закладах вищої освіти України. Зібрано інформацію про наявність такого або близького до нього предмета в різних інститутах та університетах. За допомогою методу опитування було уточнено інформацію про ОПІ, якої не було на сайтах деяких інститутів чи університетів.

Досліджено всі ЗВО України, в яких є спеціальність 061 «Журналістика». Загалом було проаналізовано освітньо-професійні програми 39 закладів вищої освіти, серед яких 31 державний заклад і 8 приватних. Задля отримання інформації щодо наявності предмета «Науково-популярна журналістика» або суміжного з ним курсу, в разі відсутності ОПП навчального закладу у відкритому доступі, а також для актуалізації інформації було також проведено опитування електронною поштою всіх цих ЗВО. Базовим питанням було: Чи є у Вашому інституті/університеті освітня програма або предмет за вибором «Науково-популярна журналістика» чи суміжний з ним предмет?

4. Результати та обговорення

Однією з робочих гіпотез цього дослідження було те, що у ЗВО, які мають спеціальність 061 «Журналістика» недостатньо розвивається такий напрям як «Науково-популярна журналістика». Це пов'язано з різними причинами, серед яких недостатнє висвітлення новин наукового спрямування у медіа, незацікавленість студентів у цьому предметі, брак кваліфікованих викладачів, велике навантаження на викладачів. Результати опитування частково підтвердили цю гіпотезу. Серед 39 ЗВО навчальний курс «Науково-популярна журналістика» або суміжний з ним предмет є в 9 навчальних закладах, у 26-х – немає (див. табл.). Ще по 4-х ЗВО інформацію з'ясувати не вдалося (див. рис.).

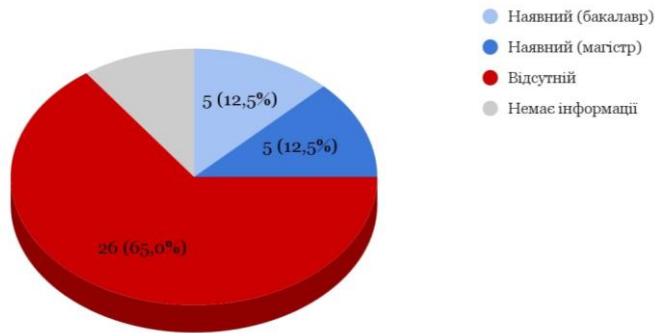

Рисунок. Наявність навчального предмета «Науково-популярна журналістика» у журналістських ЗВО України

Серед закладів, які мають такий курс, у 7 – це предмет за вибором і лише у 2-х – обов'язковий предмет. Один заклад – Ужгородський національний університет – має такі предмети за вибором і на ступені Бакалавр, і на ступені Магістр (див. табл.).

Таблиця.

Наявність навчального курсу «Науково-популярна журналістика» або суміжних з ним предметів

№	Назва ЗВО	Наявність програми на ступені Бакалавр	Наявність програми на ступені Магістр	Примітки
1	Київський університет імені Бориса Грінченка	Відсутня	Відсутня	
2	Київський університет культури, приватний виш	Немає інформації	Немає інформації	

3	Національний авіаційний університет	Відсутня	Відсутня	
4	Київський національний університет культури і мистецтв	Відсутня	Відсутня	
5	Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка	Вибіркова компонента ОП: Наукова журналістика і Спецкурс на наукову тематику	Відсутня	Предмет за вибором
6	Київський міжнародний університет, приватний виш	Відсутня	Відсутня	
7	Київський славістичний університет, ВНЗ ПрАТ (приватний)	Немає інформації	Немає інформації	
8	Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», приватний виш	Відсутня	Відсутня	
9	Національний університет «Києво-Могилянська академія»	Немає ступеня Бакалавр	Відсутня	
10	Український гуманітарний інститут, приватний виш	Відсутня	Відсутня	
11	Львівський національний університет імені Івана Франка	Відсутня	Освітньо-наукова програма подвійного диплому «Нові медіа і комунікаційні технології» (з Університетом Адама Міцкевича (м. Познань, Польща)). У ній передбачено курс за вибором «Наукова журналістика»	Предмет за вибором
12	Національний університет «Львівська політехніка»	Відсутня	Відсутня	
13	Український католицький університет, приватний виш	Немає ступеня Бакалавр	Вибіркова дисципліна “Наукова журналістика” З 2020 до 2022 рр.	Предмет за вибором

			кількість студентів, які її обрали - 31 особа. Викладачем є експерт і засновник науково-популярного видання “Кунш”	
14	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна	Відсутня	Відсутня	
15	Сумський державний університет	Відсутня	Відсутня	
16	Запорізький національний технічний університет	Відсутня	Відсутня	
17	Класичний приватний університет, приватний виш	Відсутня	Відсутня	
18	Запорізький національний технічний університет	Відсутня	Відсутня	
19	Бердянський державний педагогічний університет	Відсутня	Відсутня	
20	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля (до серпня 2014 року – м. Луганськ)	Відсутня	Відсутня	
21	Луганський національний університет імені Тараса Шевченка (до жовтня 2014 в м. Луганськ)	Відсутня	Відсутня	
22	Маріупольський державний університет	Відсутня	Відсутня	
23	Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара	Відсутня	Відсутня	
24	Донецький національний університет (до вересня 2014 року в м. Донецьк)	Відсутня	Відсутня	
25	Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, приватний ЗВО	Немає інформації	Немає інформації	

26	Національний університет «Острозька академія»	Відсутня	Відсутня	
27	Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького	Відсутня	Відсутня	
28	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського	Відсутня	Відсутня	
29	Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки	Відсутня	Відсутня	
30	Ужгородський національний університет	Засади створення науково-популярного фільму	Науково-популярна журналістика	Предмет за вибором
31	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	Проблематика ЗМІ (міжнародна, наука, культура, спорт, релігія), наукова журналістика	Відсутня	Предмет за вибором
32	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка	Відсутня	Відсутня	
33	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника	Відсутня	Відсутня	
34	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка	Відсутня	Наукова журналістика і комунікації	Обов'язковий предмет
35	Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка	Немає інформації	Немає інформації	
36	Національний університет «Одеська юридична академія»	Науково-популярна журналістика	Відсутня	Обов'язковий предмет
37	Одеський національний університет імені І.І. Мечникова	Відсутня	Нон-фікшн і наукова проблематика у сучасному інформаційному просторі	Предмет за вибором

38	Херсонський державний університет	Наукова журналістика	Відсутня	Предмет за вибором
39	Чорноморський державний університет імені Петра Могили	Відсутня	Відсутня	

Варто зазначити, що один із закладів (Український католицький університет) підкреслив, що викладачем у їхньому інституті є експерт і засновник науково-популярного видання «Кунш». На думку керівництва УКУ, саме його експертиза і наголос на продукції аудіо матеріалів «про науку в доступний спосіб», мотивує студентів до вибору цього курсу.

Результати контент-аналізу свідчать, що в українській журналістській освіті справді бракує курсу, який би готував майбутніх журналістів до написання матеріалів на наукову тематику. Попри те, що в 9-х закладах такий або схожий предмет є, у більшості – це частина обов'язкової програми, тобто предмет за вибором. Таким чином, постає проблема незацікавленості самих студентів обирати цей спецкурс. Під час навчання у студентів немає можливості зрозуміти, чи подобається їм ця ніша, оскільки лише в 2-х ЗВО такий предмет є обов'язковим. Наявність хоча б поверхневого пояснення специфіки наукової журналістики студентам, можливо б, стимулювала їх у подальшому обирати для себе цю дисципліну як предмет за вибором.

5. Висновки

Науковий контент у медіа під час війни є потужним інструментом для покращення психологічного стану населення. Крім того, такий контент також є іміджевим показником країни на світовій арені. Українські респонденти виявляють неабиякий інтерес до цього напрямку в медіа. Але навчальний процес на даному етапі не має достатнього потенціалу для розвитку науково-популярної журналістики. Зрозуміло, для того, щоб підняти рівень зацікавленості серед журналістів, має бути проведена популяризація науки на загальнодержавному рівні. Проте зміни можна починати і з ОПП у закладах вищої освіти. Опрацьована література, а також проаналізований у дослідженні матеріал ОПП 39-ти ЗВО України дає змогу зробити кілька висновків про те, що в українських ЗВО відчувається брак курсу «Науково-популярна журналістика». Попри те, що в 9-х закладах такий або схожий предмет є, у більшості – це частина обов'язкової програми, тобто предмет за вибором. І лише 2 заклади включили цей предмет в обов'язкову програму.

Оскільки у більшості ЗВО така програма не є обов'язковою до вивчення, студенти досить часто просто не можуть зрозуміти, чи хотіли б розвивати цю нішу і обирають для себе більш популярні курси, такі як міжнародна чи політична журналістика.

Український споживач медіаконтенту потребує подальшого розвитку і збільшення кількості науково-популярних новин у медіапросторі. Крім загального розвитку, в сучасних реаліях середньостатистичний українець споживає такий контент як замітник новин про війну задля покращення свого психологічного стану.

В українському медіапросторі наявний «науковий голод», адже середній показник новин про науку в українських онлайн-медіа становив лише 1,3%.

Для подальшої євроінтеграції України і залучення її до Європейського дослідницького простору на загальнодержавному рівні необхідно пропагувати науку як елемент іміджу країни.

References

1. Institute of Mass Information (2020), “White magic and coronavirus antibodies: what and how Ukrainian online media write about science - IMI research”, available at: <https://imi.org.ua/monitorings/bila-magiya-ta-antytila-koronavirusu-shho-i-yak-pyshut-pro-nauku-ukrayinski-onlajny-doslidzhennya-i33462> (accessed: 11.03.2023).
2. Funk, C., Gottfried, J. & Mitchell, A. (2017), *Science News and Information Today*, Pew Research Center, 90 p., available at: https://www.journalism.org/wp-content/uploads/sites/8/2017/09/PJ_2017.09.20_Science-and-News_FINAL.pdf (accessed: 11.03.2023).
3. Kravchenko, R. (2022), “Ukrainian scientific TV programs and Youtube channels as a distraction from war news on Russia’s invasion of Ukraine: a survey-based observational study and a content analysis”, *Science Editing*, vol. 9(2), p.136-141, available at: <https://escienceediting.org/upload/kcse-278.pdf> (accessed: 11.03.2023).
4. Ministry of Education and Science of Ukraine (2022), *Strategy for Development of Higher Education in Ukraine for 2022-2032*, available at: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/04/15/VO.plan.2022-2032/Stratehiya.rozv.VO-23.02.22.pdf> (accessed: 11.03.2023).
5. Tuten, H. & Temesvari, L. (2013), “Popular science journalism: facilitating learning through peer review and communication of science news”, *Journal of College Science Teaching*, vol. 42(4), pp. 46-49.
6. Hallowell, C. & Holland, M. J. (1998), “Journalism as a path to scientific literacy”, *Journal of College Science Teaching*, vol. 28, pp. 29–32.
7. Horodenko, L.M. & Katerynych, P.V. (2022), “The results of the all-Ukrainian survey of teachers on functioning of specialized educational media in Ukraine”, *Scientific Notes of Institute of Journalism*, vol. 1 (80), pp. 44-53.
8. Katerynych, P.V. (2022), “Educational and media cooperation during the Covid-19 pandemic”, *Vcheni Zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho [Scientific Notes of V. I. Vernadsky Taurida National University]*, vol. 33 (72), no. 2, part 2, p. 290.
9. Goian, O. & Kravchenko, R. (2021), “Popular science television as a social order and educational model: the experience of Ukraine”, *Knowledge, Education, Law, Management*, no. 4 (40), p. 132, available at: <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.4.21> (accessed: 11.03.2023).
10. Peters, H. P. (2013), “Gap between science and media revisited: scientists as public communicators”, *Proceedings of the National Academy of Sciences*, vol. 110 (supplement_3), available at: <https://doi.org/10.1073/pnas.1212745110> (accessed: 11.03.2023).

Submitted 15.03.2023

Список літератури

1. Біла магія та антитіла коронавірусу: що і як пишуть про науку українські онлайн – дослідження IMI // Інститут Масової Інформації. 2020. URL : <https://imi.org.ua/monitorings/bila-magiya-ta-antytila-koronavirusu-shho-i-yak-pyshut-pro-nauku-ukrayinski-onlajny-doslidzhennya-i33462> (дата звернення: 11.03.2023).
2. Cary Funk, Jeffrey Gottfried, Amy Mitchell. Science news and information today // Pew research center. 2017. ст. 43. URL: https://www.journalism.org/wp-content/uploads/sites/8/2017/09/PJ_2017.09.20_Science-and-News_FINAL.pdf (дата звернення: 11.03.2023).
3. Kravchenko, R. Ukrainian scientific TV programs and YouTube channels as a distraction from war news on Russia’s invasion of Ukraine: a survey-based observational study and a content analysis // *Science editing*. 2022. Вип. 9(2), ст. 136. doi.org/10.6087/kcse.278

4. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки // Міністерство освіти і науки України. 2022. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/04/15/VO.plan.2022-2032/Stratehiya.rozv.VO-23.02.22.pdf> (дата звернення: 11.03.2023).
5. Tuten, H., Temesvari, L. Popular science journalism: Facilitating learning through peer review and communication of science news // *Journal of College Science Teaching*. 2013. Вип. 42(4), ст. 46-49.
6. Hallowell, C., Holland, M. J. Journalism as a path to scientific literacy // *Journal of College Science Teaching*. 1998. Вип. 28, ст. 29–32.
7. Городенко Л.М., Катеринич П.В. Результати всеукраїнського опитування вчителів щодо функціонування спеціалізованих ЗМІ освітньої тематики в Україні // *Наукові записки Інституту журналістики*. 2022. Том. 1 (80). ст. 46. DOI:10.17721/2522-1272.2022.80.4
8. Катеринич П.В. Освітньо-медійна співпраця під час пандемії Covid-19 // *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. 2022. Т. 33 (72) № 2 Ч. 2. ст. 290. DOI:10.32838/2710-4656/2022.2-2/45
9. Гоян О.Я., Кравченко Р.І. Науково-популярне телебачення як соціальне замовлення та освітня модель: досвід України // *Knowledge, Education, Law, Management*. 2021. № 4 (40). с. 132. <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.4.21>
10. Peters H. P. Gap between science and media revisited: Scientists as public communicators // *Proceedings of the National Academy of Sciences*. 2013. <https://doi.org/10.1073/pnas.1212745110>

Надійшла до редакції 15.03.2023